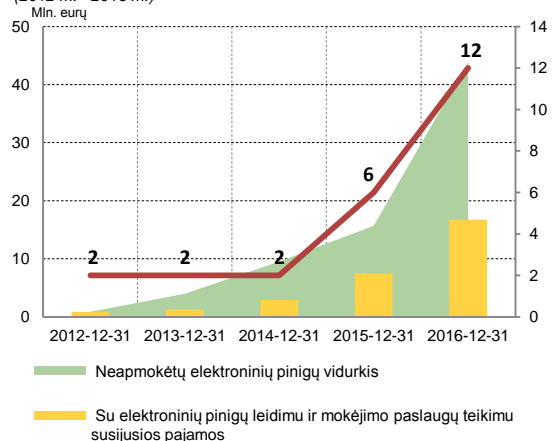

Viešasis elektroninių pinigų įstaigų sąrašas. 2016 m. gruodžio 31 d. Viešajame elektroninių pinigų įstaigų sąrašė buvo užregistruota 12 elektroninių pinigų įstaigų, iš jų 6 veiklą vykdė tik Lietuvos Respublikoje (turėjo ribotos veiklos licenciją, galiojančią tik Lietuvos Respublikoje ir numatančią, kad neapmokėtų elektroninių pinigų vidurkis būtų ne didesnis nei 900 tūkst. Eur per mėn.). 2016 m. licencijos leisti elektroninius pinigus ir teikti Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnyje nurodytas mokėjimo paslaugas buvo suteiktos 6 bendrovėms, iš jų 3 pakeitė turėtas mokėjimo įstaigos licencijas į elektroninių pinigų įstaigų licencijas: AB Lietuvos paštas išplėtė vykdomos veiklos modelį elektroninių pinigų leidimu, suteikdamas galimybę klientams atsidaryti sąskaitas mokėjimams atlikti, ir mobiliojo ryšio bendrovės, kurios 2017 m. ketina suteikti klientams galimybę vykdyti momentinius mokėjimus mobiliu telefonu. Lietuvos bankui ir kitoms valstybės institucijoms siekiant, kad Lietuva taptų tarptautiniu mokėjimo paslaugų centru, ir skatinant inovatyvių mokėjimo paslaugų plėtrą Lietuvoje, padidėjo tarptautiniu mastu veikiančių finansinių technologijų (*Fintech*)¹ bendrovių susidomėjimas Lietuvos teikiamomis galimybėmis, o tai paskatino mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų rinkos dalyvių skaičiaus augimą. Numatoma, kad artimiausiu metu į Lietuvą įžengs dar daugiau tarptautiniu mastu veikiančių finansines paslaugas teikiančių bendrovių, nes susidomėjimas Lietuvos teikiamomis galimybėmis, tokiomis kaip elektroninių pinigų ir mokėjimo paslaugų įstaigoms išimtinai suteikiama prieiga prie bendrosios mokėjimų eurais erdvės (SEPA) infrastruktūros ar spartesnis licencijavimo procesas, ir toliau didėja.

Vykdyta veikla. Audituotų (kai auditas yra privalomas) ir akcininkų patvirtintų finansinių ataskaitų duomenimis, elektroninių pinigų įstaigos per 2016 m. pajamų iš elektroninių pinigų leidimo ir mokėjimo paslaugų teikimo uždirbo 16,6 mln. Eur. Palyginti su praėjusiais metais, šis dydis išaugo 2,2 karto. Šiomet didžiąją dalį pajamų iš licencijuojamos veiklos augimo nulėmė AB Lietuvos pašto, 2016 m. gavusios elektroninių pinigų įstaigos licenciją, perėjimas iš mokėjimo paslaugų į elektroninių pinigų įstaigų sistemą. Ataskaitiniu laikotarpiu 4 įstaigos elektroninių paslaugų teikimo veiklos dar nebuvo pradėjusios vykdyti. Elektroninių pinigų įstaigų sistemą papildžius tiek mobiliesiems operatoriams, tiek AB Lietuvos paštui, kurių pagrindinę veiklą sudaro kita ūkinė ir komercinė veikla, 2016 m., palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, elektroninių pinigų įstaigų gautų pajamų, susijusių su elektroninių pinigų leidimu ir mokėjimo paslaugų teikimu, ir visų pajamų santykis gerokai sumažėjo (60 p. p.) ir sudarė 2,7 proc. Neapmokėtų elektroninių pinigų vidurkis (apskaičiuotas kaip finansinių įsipareigojimų, susijusių su kiekvienos dienos pabaigoje per praėjusius 6 mėn. išleistais elektroniniais pinigais, bendros

1 pav. Elektroninių pinigų įstaigų veiklos duomenys

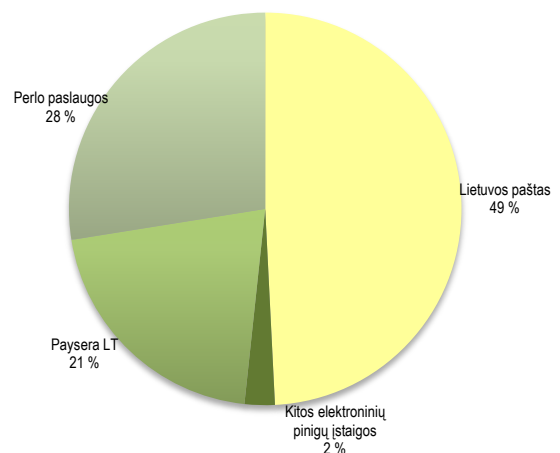
(2012 m. – 2016 m.)

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

2 pav. Didžiausių elektroninių pinigų įstaigų dalis pagal elektroninių pinigų ir mokėjimo paslaugų pajamas

(2016 m. gruodžio 31 d.)

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

¹ „FinTech“ sąvoka jungia naujausias informacines technologijas ir finansines paslaugas, apimančias platų spektrą nuo mokėjimų už paslaugas iki skolinimo ar finansavimo, itin svarbaus mažam ir vidutiniam verslui.

sumos vidurkis) 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 43,9 mln. Eur. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, jis padidėjo 28,2 mln. Eur, arba 2,8 karto. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, šio rodiklio didėjimą lėmė elektroninių pinigų įstaigų skaičiaus augimas ir sparti veiklos plėtra. Pagal gautas pajamas, susijusias su elektroninių pinigų leidimu ir mokėjimo paslaugų teikimu, elektroninių pinigų įstaigų rinką 2016 m. dalijosi trys rinkos dalyviai (98 % rinkos), o kitų elektroninių pinigų įstaigų pajamos iš licencijuojamos veiklos sudarė tik nedidelę rinkos dalį.

Veiklos riziką ribojančių reikalavimų vykdymas. Elektroninių pinigų įstaigos, turinčios ribotos veiklos licenciją, ataskaitinę datą vykdė joms taikomą neapmokėtų elektroninių pinigų vidurkio (ne didesnis nei 900 tūkst. Eur per mėn.) reikalavimą. 2016 m. gruodžio 31 d. bendras elektroninių pinigų įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 22,6 mln. Eur. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant elektroninių pinigų įstaigoms taikomus ir Lietuvos banko patvirtintus metodus) minėtą datą sudarė 3,2 mln. Eur. Vienai elektroninių pinigų įstaigai teko imtis priemonių, kad jos apskaičiuotas nuosavas kapitalas būtų ne mažesnis už nuosavo kapitalo poreikį. Padidinusi įstatinį kapitalą, nuosavo kapitalo reikalavimų vykdymą įstaiga užtikrino po ataskaitinės datos. Pažymėtina, kad Lietuvos banko interneto svetainėje viešai skelbiama informacija apie kiekvienos elektroninių pinigų įstaigos metų ir kiekvieno ketvirčio [pagrindinius veiklos rodiklius](#) ir veiklos riziką ribojančių reikalavimų vykdymą.

Elektroninių pinigų įstaigos, vykdydamos elektroninių pinigų turėtojų už išleistus elektroninius pinigus ir suteiktas mokėjimo paslaugas gautų lėšų apsaugos reikalavimus, gautas lėšas laikė kredito įstaigose atidarytose sąskaitose ir kaip saugų, likvidų mažos rizikos turtą (terminuotuosius indėlius kredito įstaigose, grynuosius pinigus).

Būsimi pokyčiai elektroninių pinigų įstaigų teisinio reglamentavimo srityje. 2015 m. lapkričio 25 d. priėmus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje (toliau – [PSD2](#)), Lietuvos Respublikos finansų ministerija kartu su Lietuvos banku parengė [teisės aktų, kuriais įgyvendinama PSD2, paketą](#) ir jis pateiktas rinkos pastaboms.

PSD2 perkelti į nacionalinę teisę privaloma iki 2018 m. sausio 13 d. Elektroninių pinigų įstaigos, turinčios elektroninių pinigų įstaigos licenciją, veiklą tęsti nesilaikydamos PSD2 reikalavimų galės iki 2018 m. liepos 13 d., o ribotą elektroninių pinigų įstaigos licenciją turinčios įstaigos – iki 2019 m. sausio 13 d.

Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. birželio 30 d. priėmė Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo pakeitimus.

Įstatymo pakeitimais įgyvendinama Direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (*Payment Accounts Directive* – PAD). Įstatyme numatyta galimybė vartotojams lengvai ir greitai pakeisti mokėjimo paslaugų teikėją, t. y. perkelti savo mokėjimo sąskaitą iš vieno mokėjimo paslaugų teikėjo į kitą. Kad vartotojas galėtų lengvai ir paprastai palyginti įvairių mokėjimo paslaugų teikėjų paslaugų įkainius, Lietuvos banko interneto svetainėje numatoma skelbti visus komisinius atlyginimus už paslaugas, susijusias su mokėjimo sąskaita. Taip pat siekiama, kad mokėjimo paslaugų teikėjai vartotojams nemokamai teiktų ataskaitas apie jų sumokėtus komisinius kas pusmetį ir už visus metus.

Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. lapkričio 3 d. priėmė Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatymą, kuris įsigaliojo 2016 m. gruodžio 1 d.

Šiame įstatyme numatyta, kad fiziniai ir juridiniai asmenys per sutelktinio finansavimo platformas gali viešai skolintis iš nenustatytų iš anksto asmenų verslo, profesiniams, mokslo, tiriamiesiems ir kitiems tikslams, išskyrus vartojimo tikslus, įgyvendinti. Sutelktinio finansavimo įstatymas nustato sutelktinio finansavimo sąlygas, sutelktinio finansavimo platformos operatoriaus veiklos sąlygas, reikalavimus, kurių turi laikytis tokie operatoriai, privalomos atskleisti sutelktinio finansavimo platformoje informacijos apimtį, įrašymo į Viešąjį sutelktinio finansavimo platformų operatorių sąrašą ir išbraukimo iš jo tvarką bei pagrindus, taip pat sutelktinio finansavimo platformos operatoriaus veiklos priežiūros tvarką.

Paskelbta Lietuvos banko Priežiūros tarnybos [pozicija](#) dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų. Nustačius, kad finansų rinkos dalyviai skirtingai traktuoja mokėjimo sąskaitos turinį ir funkcionalumą, taip pat galimybę mokėjimo sąskaitoje laikyti lėšas neribotą terminą arba laikyti lėšas mokėjimo sąskaitoje ilgiau, nei tai būtina mokėjimo operacijoms atlikti, priimta pozicija, kuria pateikiamas išaiškinimas dėl mokėjimo sąskaitos atidarytos mokėjimo įstaigoje ir elektroninių pinigų įstaigoje skirtumų.

Ginčų nagrinėjimas. 2016 m. Lietuvos banke gauti 7 vartotojų kreipimaisi dėl ginčų su elektroninių pinigų įstaigomis. 3 atvejais kilę ginčai buvo išspręsti ginčo šalims pasiekus taikų susitarimą. Per ataskaitinį laikotarpį priimtas vienas sprendimas dėl ginčo esmės, kuriuo vartotojo reikalavimai elektroninių pinigų įstaigai gražinti nuskaičiuotą komisinį mokestį buvo atmesti, nes nagrinėtu atveju nustatyta, kad mokėjimo operaciją elektroninių pinigų įstaiga įvykdė tinkamai, vadovaudamasi su vartotoju sudarytos sutarties sąlygomis.